

Over het stemgeheim

Een belangrijk democratisch principe is de geheime stemming.

De "bedenkers" van de moderne democratie hadden daarbij voor ogen dat er geen repercussies mogelijk moesten zijn voor de uitbrengers van een "onwelgevallige" stem t.o.v. de "machthebbers". (dictator of meerderheidspartij, kerk, werkgever, huisbaas, patriarchale echtgenoot, etc.)

Dit stemgeheim is echter een eenzijdig prerogatief van de kiezer.

D.w.z. als de individuele kiezer meent het geheim van zijn stem prijs te moeten geven: Het zij zo !

Exit-polls bestaan bij de gratie van dit "weggeven van een recht".

Alle kiezers die op voorhand van hun politieke gezindte laten blijken door b.v. ; lidmaatschap van een groepering; dragen van een badge, insigne, cocarde, t-shirt of stropdas; een aanplakbiljet voor hun raam; triomfantelijk het aangekruiste vakje aan de camera tonen alvorens het biljet in de bus te deponeren, etc. etc., schenden feitelijk het kiesgeheim.

Welnee, zeggen de scherpshijpers nu, want in het stemhokje kunnen ze toch heel wat anders stemmen dan waar ze publiekelijk voor uitkomen.

Ammehoelah !

Schaf dan alle peilingen meteen ook maar af.

Ziet u Wouter Bos toch stiekem Femke Halsema stemmen ?

Terzijde: Historische anekdote 1.

Inmiddels alweer meer dan tien jaar geleden, toen er 26 partijen of meer meededen aan de kamerverkiezingen, was er ook een probleem met stemmachines; de oude generatie kon namelijk maar 25 kolommen aan. (N.B. Dit was overigens de aanleiding tot de onzalige gedachte gefaseerd stemmen te moeten introduceren, hetgeen zoals te verwachten viel, nooit een succes is geworden.)

Ook toen moest snel een praktische oplossing voor het probleem worden gevonden.

We koppelden twee machines aan elkaar, waardoor op machine 1 partij 1-13 werd gerepresenteerd en op machine 2 partij 14-26.

De enige eis die de toenmalige "goedkeurders" stelden was, dat er een gordijn werd gespannen aan de onderkant van de tafel(s).

Immers aan de stand van de voeten was af te leiden of de kiezer op partij 1-13 c.q 14-26 ging stemmen, hetgeen een aantasting van het stemgeheim betekende. ??

Terzijde: Historische anekdote 2.

In Engeland en Ierland (ook "oude" democratieën, toch ?) geldt onverminderd het democratisch principe van het belang van de geheime stemming, echter:

De stembiljetten worden gescheurd uit een bloc, vergelijkbaar met onze vroegere girokaarten.

Deze zijn doorlopend genummerd en op het achterblijvend fiche wordt doodleuk

de naam van de kiezer vermeld.

De rechtvaardiging hiervoor is: Omdat wij geen legitimatieplicht kennen, hebben wij te maken met "impersonation" (uitgeven voor een ander). Zodra wij een aanwijzing hebben dat dit aan de orde is, kunnen wij de betreffende stem achteraf "lichten".

(Mijn commentaar: dank je de koekoek; zo kan je namelijk als stembureau lid juist zeer eenvoudig achterhalen wat je buurman heeft gestemd)

Terzijde: Historische anekdote 3.

In Ierland (dat objectief gezien het eerlijkste kiesstelsel heeft ! ,samen met Malta en een deel van Australie), worden de stembiljetten door de voorzitter van het stembureau voor echt gekenmerkt door een droogstempel.

Dit is een groep puntjes dat een letter uit het alfabet vormt, die pas zeer kort voor de verkiezing wordt bekendgemaakt.

Onverbiddelijk optredende problemen;

- * stembureau's kennen de geldende letter niet, derhalve
- * stempels zijn niet aangepast en niemand merkt dat (alle stemmen ongeldig!)
- * voorzitter mag niet voorwerken, dus geeft **soms** biljet af zonder stempel (ongeldig stembiljet zonder schuld van de kiezer.
- * Overigens, **soms** betekent hier in de praktijk vele procenten,

Kortom, enige reden om in de huidige tijd (welke zijn nog de reële repercussies ?) wat genuanceerd tegen het belang van het stemgeheim aan te kijken.

Belangrijke democratische beslissingen (in het parlement) worden zeer openbaar bij handopsteken genomen. Niks stemgeheimzinnigs dus.

Bij de nogal doorzichtige "outside-attack" op de in Nederland gebruikte stemmachines is met veel ophef gewag gemaakt van de mogelijkheid van "afluisteren".

Nu weet ik weinig of niets van electronica, maar ik meende dat het al jaren bekend was dat, met niet eens zo speciale apparatuur, men beeldschermen op afstand kon reproduceren, vanwege de electro-magnetische straling.

Dat bericht op zich hoeft dus niet als schokkend te worden ervaren.

Nu de link naar het stemgeheim !

In de verslaggeving (en helaas niet ontzenuwd door de verantwoordelijke minister) wordt steevast gesproken over het "feit" dat er stemmachines zijn, die zoveel straling afgeven dat "men kan zien wie wat heeft gestemd, hetgeen een ernstige aantasting van het stemgeheim betekent, reden waarom voor deze machines de reeds afgegeven goedkeuring wordt ingetrokken".

Stop! Even terugspoelen !

"Men kan zien **wie wat** heeft gestemd ?"

Stel u voor:

- * Ik beschik over de af luisterapparatuur die op meer dan 5 meter (apparatuur die daarbinnen af luistert is een restrisiko, waarvoor geen maatregelen nodig worden geacht ?) Kennelijk sta ik dus buiten een stembureau.
- * De stemmachine is, volgens voorschrift (!), opgesteld met de open zijde naar een blinde muur of naar een afgedekt venster.
- * Buiten het stembureau, waar ik dus sta, ontvang ik op mijn niet-specialistische af luisterapparatuur, luid en duidelijk, hetgeen zich op de stemmachine afspeelt, m.a.w. ik weet **wat** er is gestemd.
- * Heb ik hiermee het stemgeheim geschonden ? **Nee**, want ik weet niet nog steeds niet **wie** er heeft gestemd.

Ik, hacker.G, met mijn ongebreidelde geldingsdrang; Wij hackers (niet voor niets juist whizz-kids genoemd) zijn natuurlijk niet voor 1 gat te vangen.

- * Natuurlijk hebben wij bovenstaand verhaal voorzien.
- * Dus wij zetten in het stemlokaal nog iemand met een microfoon en een zendertje, die naar de buitenstaande af luisteraar meldt: nu staat meneer Lubbers in het hokje !
- * Deze persoon staat daar de hele dag zeer onopvallend en kent iedereen en valt helemaal niet op bij de voorzitter van het stembureau.
- * Aan het eind van een lange verkiezingsdag kan hij precies vertellen wat de mensen, voor zover hij hen van gezicht en bij naam kende natuurlijk, hebben gestemd.
- * En hoe bestaat het ? ; de officiële uitslag bevestigt precies wat hij de gehele dag al meende te kunnen voorspellen, althans in aantallen (De ideale equivalent van paper-trail dus.)
- * Maar hij heeft voor EenVandaag een primeur; Zalm heeft Verdonk gestemd !

Doe ik nu lacherig ?

Integendeel, bovenstaand is bitter cynisch bedoeld.

Natuurlijk blijft de gedachte achter het stemgeheim volstrekt valide.

Maar weet u nog hoe de (in een rij van 3 of 4) stemhokjes opgesteld stonden ?

Met de open kant naar het publiek ! (in Nederland meestal zonder gordijntjes (waarschijnlijk te duur)).

Als ik wilde weten wat mijn buurman stemde dan liep ik quasi-onverschillig achter de rij stemhokjes langs en gluurde vanuit mijn ooghoeken.

Geen hacker G. voor nodig.

Graag uw reacties, de minister voorop !

was getekend

de oude heer Groenendaal (63) die ook nog gelooft in zijn eigen werkelijkheid (kwalificatie van hacher G. op zijn website)